

Anders Lønvig

Fra: Jens Fauring <jef@fiberby.dk>
Sendt: 3. august 2020 16:31
Til: ENS - Center for Telekommunikation
Cc: Anders Lønvig; Christian Rosenskjold
Emne: Høringssvar fra Fiberby - journalnummer 2020 - 6701

Til Energistyrelsen

I forbindelse med høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester, § 13 har Fiberby følgende kommentarer

1. Er politiets mistanke om terroraktivitet en forudsætning for udlevering af en slutbrugers basale oplysninger? For at imødegå terrortrusler fik politiet i 2005 udvidede beføjelser i forbindelse med reglerne i Telelovens nuværende §13 til let, dvs. uden kendelse, at få adgang til basale oplysninger om en slutbrugers adgang til elektronisk kommunikation.
Fiberby oplever, at krav fra politiet om udlevering af en slutbrugers basale oplysninger med en enkelt udtagelse stammer fra sager, der vedrører økonomiske forhold.
Politiet udstrækker dermed sine beføjelser udover loven!
2. Hvilken effekt har reglerne om politiets beføjelser til let adgang til en slutbrugers basale oplysninger haft hidtil, fx de sidste 12 måneder?
Fiberby har godt 20.000 aktive slutbrugere, hvoraf knap 350 har en eller flere faste ip-adresser, dvs. mindre end 2% af det samlede antal slutbrugere.
Vi har ikke været opmærksom på, at udlevering af en slutbrugers basale oplysninger uden kendelse begrænser sig til slutbrugere, der har en fast ip-adresse.
Fiberby tilbyder både faste ip-adresser, offentlig dynamiske ip-adresser og Carrier Grade NAT
Derfor bør begrænsningen med faste ip-adresser præciseres – gerne i bemærkninger til loven. Alternativt bør reglerne vedr. dynamiske ip-adresser og Carrier Grade NAT præciseres

Vi ser frem til svar på vores spørgsmål.

Med venlig hilsen

Jens Fauring | 20 89 68 64 |
IT-chef

FIBERBY | Otto Busses Vej 5 bygn. 048 | 2450 København SV | 33 23 00 99 |

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet
Holmens Kanal 20
1060 København K

Sendt per email til **tele@ens.dk** med kopi
til **anl@ens.dk** og **chro@ens.dk**

IT-Politisk Forening
c/o Jesper Lund
Carl Bernhards Vej 15, 2.tv
1817 Frederiksberg C

E-mail : bestyrelsen@itpol.dk
Web : <http://www.itpol.dk>

Dato : 10. august 2020

Hørings svar vedr. ændring af § 13 i lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester (J.nr. 2020-6701)

Med lovudkastet foreslås anvendelsesområdet for § 13 i lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester (teleloven) udvidet til at omfatte mobiltelefoners IMEI nummer. Politiet vil efter lovforslaget uden retskendelse kunne få udleveret oplysninger om de mobiltelefonnumre og abonnementsoplysninger (navn og adresse), som et givent IMEI-nummer (International Mobile Equipment Identity) har været tilknyttet, fordi SIM-kortet for disse abonnementer har været anvendt i mobiltelefonen med det pågældende IMEI nummer.

IT-Politisk Forening vil anbefale at dette lovforslag ikke fremsættes. For det første kan et IMEI-nummer ikke med nogen teknisk eller juridisk rimelighed opfattes som en abonnementsoplysning inden for rammerne af telelovens § 13. **For det andet, og mere væsentligt, strider lovforslaget mod EU-retten**, idet IMEI-nummeret er trafikdata i forhold til e-databeskyttelsesdirektivet, og telelovens § 13 indeholder ingen materielle og processuelle betingelser, som regulerer politiets adgang til oplysninger hos mobiludbyderen.

Disse bemærkninger uddybes i det følgende.

IMEI-nummeret er ikke en abonnementsoplysning i forhold til telelovens § 13

Det fremgår af de specielle bemærkninger til telelovens § 13, at bestemmelsen alene omfatter oplysninger om adresser og numre, som udbyderen af elektroniske kommunikationsnet og -tjenester har tildelt slutbrugeren som led i en konkret tjeneste, og som således kan benyttes til at identificere den pågældende slutbruger. I forhold til telefonitjenester vil politiet med bestemmelsen kunne få oplyst abonnementsnavn og -adresse ud fra et telefonnummer og telefonnumre tilknyttet en bestemt person. Der er ikke krav om, at udbyderen registrerer flere oplysninger end hvad der følger af telelovens § 31, stk. 2 og 3 (afgivelse af "118" nummeroplysningsdata). Det fremhæves endvidere i bemærkningerne, at der er tale om statiske oplysninger.

IMEI-nummeret er en unik "identitet" for den mobiltelefon, som slutbrugeren vælger at benytte. Det er ikke en oplysning, som mobiludbyderen har tildelt slutbrugeren i en konkret tjeneste. Der er heller ikke tale om en statisk oplysning som de egentlige abonnementsoplysninger (mobilnummer, navn og adresse), idet slutbrugeren frit kan flytte sit SIM-kort til andre telefoner.

De personoplysninger, som politiet kan få udleveret ved forespørgsel på et IMEI-nummer, er i visse situationer mere omfattende og indgribende i retten til privatliv end hvis politiet beder om at få oplyst abonnementsnavn for et telefonnummer. Et telefonnummer er kun tilknyttet en enkelt abonnement, mens et IMEI-nummer vil være tilknyttet alle de abonnenter, som har brugt deres SIM-kort i den pågældende telefon.

Logningsbekendtgørelsens § 4, nr. 5 kræver, at mobiludbydere ved enhver kommunikation (opkald og SMS/MMS) registrerer både IMSI (International Mobile Subscriber Identity, dvs. oplysninger om abonnentens SIM-kort) og IMEI. Efter logningsbekendtgørelsen skal disse oplysninger gemmes i et år. Det kan endvidere ikke udelukkes, at koblingen mellem IMSI og IMEI kan blive gemt i længere tid end et år, hvis en udbyder vurderer at oplysningerne er nødvendige for debitering (jf. § 23, stk. 2 i udbudsbekendtgørelsen).

Telelovens § 13 kræver ikke at politiets forespørgsel er begrænset til en kort tidsperiode, og efter de specielle bemærkninger til ændringslovforslaget er der ikke nogen grænser for hvor mange personer, der kan udleveres abonnementsoplysninger om. En udlevering efter § 13 kan i princippet omfatte en række personer, der har indgået i et socialt fællesskab, hvor de på en eller anden måde har delt mobiltelefoner med hinanden. Det er langt mere indgribende i retten til privatliv og databeskyttelse end udlevering af abonnementsoplysninger om en enkelt person, som er det normale anvendelsesområde for §13.

Det gælder uanset, at der formelt ikke er tale om et indgreb i meddelelshemmeligheden efter retsplejelovens kapitel 71, fordi forbindelsen mellem de pågældende personer (deres "sociale graf") ikke er direkte knyttet til en elektronisk kommunikation (som opkaldsoplysninger for en telefonsamtale eller SMS/MMS besked).

For at opsummere første del af høringssvaret kan IMEI-nummeret efter IT-Politisk Forenings opfattelse ikke med nogen rimelighed opfattes som en abonnementsoplysning inden for rammerne af telelovens § 13, fordi der ikke er tale om en statisk oplysning som udbyderen har tildelt slutbrugeren (abonnementsoplysning), og fordi udleveringen af oplysninger tilknyttet et IMEI-nummer kan afsløre private relationer mellem flere personer.

Forhold til EU-retten

I henhold til e-databeskyttelsesdirektivet 2002/58/EF er IMEI-nummeret trafikdata, jf. mere specifikt dette direktivs betragtning nr. 15 samt præmis 40-42 i EU-Domstolens dom i sag C-207/16 *Ministerio Fiscal* ("data, som behandles med henblik på overføring af kommunikation i et elektronisk kommunikationsnet eller debitering heraf").

Det betyder, at udlevering af oplysninger til politiet via behandling af IMEI-nummer skal opfylde kravene i e-databeskyttelsesdirektivets artikel 15, stk. 1, idet EU-Domstolen har fastslået, at artikel 15, stk. 1 finder anvendelse på alle retsfor skrifter, som giver politiet adgang til trafikdata (jf. præmis 35 i C-207/16 og den deri nævnte retspraksis).

I parentes skal det i øvrigt bemærkes, at anledningen til den præjudicielle forelæggelse i C-207/16 var en sag, hvor den spanske anklagemyndighed med en kendelse fra en forundersøgelsesdomstol ønskede adgang til abonnementsoplysninger om brugerne af de SIM-kort, som inden for en kort periode (12 dage) havde været anvendt i en bestemt stjålet telefon (identificeret ud fra dens IMEI-nummer). Altså en adgang som svarer til den foreslåede ændring af telelovens § 13, bortset fra begrænsningen på tidsperioden (12 dage) i den spanske sag, som ikke indgår som en del af telelovens § 13.

Lovgivning om kompetente myndigheders adgang til lagrede trafikdata (herunder IMEI-numre) skal opfylde et af målene i artikel 15, stk. 1. Derudover skal lovgivningen opstille materielle og processuelle betingelser for kompetente myndigheders adgang som begrænser adgangen til det strengt nødvendige, jf. præmis 118 i Tele2-sagen (forenede sager C-203/15 og C-698/15).

For at sikre fuld iagttagelse af disse betingelser skal kompetente myndigheders adgang til de lagrede data være undergivet en forudgående kontrol af en domstol (eller en uafhængig administrativ myndighed), undtagen i behørigt begrundede hastende tilfælde (præmis 120 i Tele2-sagen).

De berørte personer skal have underretning om kompetente myndigheders adgang, så snart underretningen ikke kan skade disse myndigheders efterforskning. Denne underretning er ifølge EU-Domstolen "de facto nødvendig for at gøre det muligt for disse personer navnlig at udøve den adgang til retsmidler, som udtrykkeligt er fastsat i artikel 15, stk. 2, i direktiv 2002/58" (præmis 121 i Tele2-dommen).

Ifølge præmis 51 i C-207/16 vil adgang til lagrede IMEI-oplysninger udgøre et indgreb i den grundlæggende ret til privatliv og databeskyttelse, jf. artikel 7 og 8 i Charter om Grundlæggende Rettigheder, foruden de rettigheder som e-databeskyttelsesdirektivet sikrer. Det gælder uanset at adgang til oplysninger om SIM-kort, der har været anvendt sammen med IMEI-nummeret inden for en kort periode, ifølge præmis 59-61 i C-207/16 ikke vil kunne karakteriseres som et alvorligt indgreb.

Når indgrebet ikke er alvorligt, stiller EU-retten ikke krav om, at adgang til lagrede data skal være begrænset til sager om bekæmpelse af grov kriminalitet (jf. præmis 53-57 i C-207/16). De øvrige betingelser for adgang til lagrede data, som opstilles i Tele2-dommen som fortolkning af e-databeskyttelsesdirektivets artikel 15, stk. 1 i lyset af Charteret, herunder krav om forudgående domstolskontrol og underretning af de berørte personer, gælder imidlertid også for indgreb som ikke kan karakteriseres som alvorlige.

Præmis 51 i C-207/16 henviser endvidere til EU-Domstolens udtalelse 1/15 om EU-Canada PNR-aftalen, hvor der ved kompetente myndigheders adgang til lagrede data som udgør et indgreb i grundlæggende rettigheder mere generelt stilles krav om materielle og processuelle betingelser, samt forudgående kontrol heraf ved en domstol eller en uafhængig administrativ myndighed.

Af punkt 63-65 i generaladvokatens forslag til afgørelse i EU-sagen C-746/18 Prokuratuur (fremsat 21. januar 2020) fremgår det ligeledes meget klart, at forudgående kontrol ved en domstol eller en uafhængig administrativ myndighed (bortset fra behørigt begrundede hastende tilfælde) og efterfølgende underretning af de berørte personer (så snart det ikke kan skade efterforskningen) er to betingelser som altid skal være opfyldt, når kompetente myndigheder får adgang til lagrede oplysninger omfattet af e-databeskyttelsesdirektivet.

Telelovens § 13 lever ikke op til disse krav i EU-retten, idet politiet får en generel adgang til "oplysninger, der identificerer en slutbrugers adgang til elektroniske kommunikationsnet og -tjenester", endda uden at betingelserne for edition skal være opfyldt. Politiet kan potentielt benytte denne adgang til formål, der falder uden for e-databeskyttelsesdirektivets artikel 15, stk. 1. Der er under alle omstændigheder ingen materielle og processuelle betingelser støttet på objektive kriterier som sikrer, at adgangen begrænses til det strengt nødvendige. Der er desuden hverken uafhængig domstolskontrol eller efterfølgende underretning af de berørte personer, som e-databeskyttelsesdirektivets artikel 15, stk. 1 eksplicit kræver efter EU-Domstolens retspraksis.

Af ovennævnte grunde kan telelovens § 13 på grund af EU-

retten ikke udstrækkes til at omfatte behandling af oplysninger der udgør trafikdata, herunder IMEI-nummeret.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet
tele@ens.dk
Cc: anl@ens.dk, chro@ens.dk
Journalnummer 2020 - 6701

København, 11. august 2020

Høringsvar til ændring af § 13 i lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester om *Initiativer til styrkelse af cybersikkerheden (2018/006599)*

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet sendte den 28. maj 2020 udkast til forslag til ændring af lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester og forskellige andre love i høring.

PROSA – Forbundet af It-professionelle vil gerne kommentere på høringen.

Retssikkerhed

Helt generelt finder PROSA det problematisk, at man laver speciallovgivning, som omgår borgernes rettigheder. Dermed er man desværre med til at undergrave Grundloven.

I Danmark ønsker vi med rette at kunne kritisere lande, som arbitrært invaderer borgernes privatliv eller fængsler kritikere af styret. Den kritik bliver sværere og sværere at fremføre, når Danmark selv indfører lovgivning som er med til at undergrave vores egne borgeres retssikkerhed.

Vi skal holde fast i at være en retsstat, og derfor skal vi holde fast i, at man skal have en retskendelse for at overvåge borgerne – også selvom det blot er at indhente metadata om teletrafik.

PROSA kan godt se det nødvendige i, at man i enkelte tilfælde er nødt til at handle for at øjeblikket ikke forspildes, men så må der indhentes en retskendelse efterfølgende.

Bemærkningerne viser ikke behovet for ændringen

Et IMEI-nummer er koblet til den fysiske telefon og ikke telefonnummeret, hvorimod SIM-kortet er koblet til telefonnummeret.

Det er derfor ikke korrekt, hvis man vil lave en sammenligning mellem IMEI-numre og telefonbøger, hvor det er offentligt hvem, der har hvilket nummer. Vi har jo heller ikke et register over hvem, der ejer den fysiske telefon, der er koblet på fastnettet.

IMEI-nummeret er dermed en forøgelse af oplysninger om en borgers privatliv, som kun bør kunne indhentes gennem en retskendelse.

I bemærkningerne til udkastet fortæller man ikke, hvorfor den nuværende ordning med retskendelse er for langsom. Det rejser flg. spørgsmål:

- Hvor lang tid tager det i praksis at få en retskendelse, hvis det haster?
- Hvor ofte vil man anslå, at man vil benytte de nye beføjelser?

- Hvorfor kunne man i disse tilfælde ikke indhente en retskendelse?

PROSA diskuterer gerne, om vi skal gøre det nemmere og hurtigere at indhente en retskendelse, men bemærkningerne kommer ikke ind på, hvorfor der skulle være behov for at sikre en lettere adgang til metadata om teletrafik, og bemærkningerne nævner slet ikke, hvorfor det skulle være nødvendigt ikke at indhente retskendelse.

PROSAs anbefaling

PROSA anbefaler derfor, at forslaget ændres, så det præciseres, at der altid skal indhentes en retskendelse, før politiet får adgang til en mobiltelefons IMEI-nummer. Herved opnås den ønskede præcisering af fortolkningen af bestemmelsen om udlevering af basale oplysninger på baggrund af en identifikation af slutbrugeren baseret på IMEI-nr.

Venlig hilsen

Niels Bertelsen
Formand

**TELE
INDUSTRIEN**
teleselskabernes
branchesamarbejde

Til Klima-, Energi og Forsyningsministeriet

Sendt pr. mail til: ENS - Center for Telekommunikation tele@ens.dk; Anders Lønvig anl@ens.dk; Christian Rosenskjold CHRO@ens.dk; Thomas Jønsson thojn@kefm.dk; Tore K. Christensen tkc@ens.dk

11. august 2020

Høring over udkast til forslag til ændring af Telelovens § 13

Teleindustrien (TI) vender hermed tilbage med høringssvar i anledning af tillægshøringen om udkast til ændring af Telelovens § 13 (jeres J.nr. 2020 -6701).

TI har følgende bemærkninger til lovudkastet:

A. TI har forståelse for, at IMEI-oplysning er et vigtigt efterforskningsmæssigt værktøj for politiet, og noterer sig regeringens ønske at skabe hjemmel til, at teleselskaberne på politiets begæring skal udlevere IMEI-oplysning uden rettens godkendelse.

B. TI finder imidlertid udkastet til ændring af telelovens § 13 og de tilhørende udkast til lovbemærkninger for uhensigtsmæssig. Lovudkastet skaber efter TI's opfattelse *ikke* den ønskede klare hjemmel til, at politiet får adgang til IMEI-oplysning uden rettens godkendelse. Udkastet til ændring af ordlyden af selve § 13 indebærer således ikke i sig selv en indholdsmæssig ændring af § 13, og udkastet til bemærkninger til lovforslaget er ikke retvisende i forhold til gældende praksis. Endvidere vil udkastet til lovforslagsbemærkninger kunne bidrage til klarhed om bestemmelsens rækkevidde, jf. nærmere nedenfor i **Bilag A** om TI's konkrete bemærkninger til lovudkastet. Udkastet til lovforslagsbemærkningerne beskriver, hvordan bestemmelsen skal "fortolkes", hvilket er en usædvanlig lovmodel, idet lovgiver kan udstede præcise regler, hvorefter det er op til domstole m.fl. at fortolke eventuelle upræcise bestemmelser. TI må på den baggrund opfordre til en revurdering af den foreslåede lovmodel.

C. TI foreslår, at lovudkastet i stedet ændres til en særskilt og præcis regel, som giver politiet den ønskede adgang til IMEI-oplysning uden rettens godkendelse. Reglen kan fx formuleres på følgende måde:

"Udbydere af elektroniske kommunikationsnet og -tjenester til slutbrugere skal på politiets begæring udlevere registrerede oplysninger om, hvilke

mobiltelefoner eller andre tilsvarende kommunikationsapparater, der har været anvendt til et mobilabonnement, og omvendt (IMEI-oplysning)“.

D. TI opfordrer til, at den nye regel om udlevering af IMEI-oplysning placeres i retsplejelovens kapitel 71 (og ikke i teleloven), idet IMEI-oplysninger er logningspligtige data – dvs. data, som teleselskaberne udelukkende registrerer som følge af kravet herom i logningsreglerne. Behandlingen af lovforslag om udlevering af loggede data bør efter TI's opfattelse ske i regi af Folketingets Retsudvalg (REU) – og ikke i regi af Folketingets Klima-, Energi- og Forsyningsudvalget (KEF). TI opfordrer til, at alle regler om udlevering af loggede teledata samles i retsplejelovens kapitel 71. I RPL kapitel 71 findes allerede både hjemmelsbestemmelsen om logning af teledata, herunder IMEI-oplysning, samt reglerne om udlevering af teledata ifm indgreb i meddelelshemmeligheden og teleobservation (masteoplysninger). Det vil derfor være naturligt og samtidig skabe gennemsigtighed i reguleringen, hvis yderligere regler om udlevering af loggede teledata placeres i retsplejeloven.

E. TI opfordrer i øvrigt til, at udstedelse af regler om udlevering af IMEI-oplysning (som er loggede data) afventer den kommende revision af retsplejelovens regler om logning og udlevering af teledata, som forventes at skulle ske i efteråret 2020 efter EU-domstolens afsluttende behandling af de verserende sager om logning af teledata. TI finder det naturligt at udskyde udstedelsen af nye regler om IMEI-oplysning til den nært forestående revision af retsplejeloven – fremfor at udstede regler om udlevering af logningspligtige teledata via teleloven.

F. TI opfordrer konkret til, at det afklares om udkastet til ændring af telelovens § 13 ligger inden for rammerne af EU-retten. Ved at afvente EU-domstolens kommende afgørelse, kan det samtidig afklares, om det overhovedet er lovligt, at give politiet en generel direkte adgang til loggede teledata i form af IMEI-oplysninger. Den seneste EU-dom om logning fra 2016 (C-203-15, Tele2-Watson) beskriver således, at artikel 15, stk. 1 i e-datadirektivet 2002/58/EF – som udgør den bagvedliggende EU-regel om logningsreglerne – er til hinder for national lovgivning, der giver politiet adgang til lagrede data *”uden i forbindelse med bekæmpelse af kriminalitet at begrænse denne adgang til målet om bekæmpelse af grov kriminalitet ...”*.

G. TI bemærker i øvrigt, at det hidtil har været normal praksis, at teleselskabernes udlevering af teledata til politiet, herunder loggede data om IMEI-oplysning, er sket efter rettens kendelse og efter reglerne i retsplejeloven. Telebranchen vil naturligvis fortsat gerne bidrage til og understøtte politiets efterforskningsarbejde, og igennem mange år har der eksisteret et godt og konstruktivt samarbejde mellem politiet og teleselskaberne. Det er i den forbindelse TI's opfattelse, at der skal foreligge et klart hjemmelsgrundlag for teleselskabernes udlevering af teledata til politiet – enten i form af rettens kendelse eller i form af en klar lovhjemmel – og at det således skal være domstolene eller lovgiver og ikke teleselskaberne, der foretager vurderingen af, hvornår udlevering af teledata til politiet er berettiget.

Baggrund for TI's forslag og kritik:

1. TI har i februar 2020 opfordret til, at regler om udlevering af IMEI-oplysning fastsættes med hjemmel i Retsplejelovens kapitel 71. TI henviser til pkt. 4.4. i Teleindustriens notat om teledata (<http://www.teleindu.dk/brancheholdninger/logning-og-teledata/>), som er sendt til Justitsministeriet og Rigspolitiet med kopi til Energistyrelsen den 28. februar 2020.

2. TI finder det uhensigtsmæssigt, at udstede en lov, som ikke i sig selv indeholder en ny regel, men som blot indeholder bemærkninger, der beskriver, hvordan en gældende regel skal fortolkes. TI har i juni 2020 redegjort for, at den gældende regel i telelovens § 13 netop ikke vedrører loggede data i form af IMEI-oplysning, men derimod kun vedrører udlevering af de kundeoplysninger, som teleudbydere registrerer i kunde-/ordresystemer som led i den forretningsmæssige drift. TI henviser til TI's brev den 4. juni 2020 til Energistyrelsen i **bilag B** nedenfor, hvor TI bl.a. påpeger:

- at det fremgår af de gældende lovforslagsbemærkninger til TL § 13, at bestemmelsen kun vedrører statiske identifikationsoplysninger, som teleudbyderen har tildelt slutbrugeren som led i et abonnementsforhold, og som ikke findes i 118-databasen.
- at mobilsekskaberne ikke tildeler mobilkunderne et IMEI-nummer, idet IMEI-nummeret er terminalens stelnummer, som hidrører fra terminalproducenten.
- at IMEI-nummeret ikke er statisk ift. slutbrugers abonnements, idet slutbrugeren kan udskifte terminalen ved at sætte SIM-kortet over i en anden mobiltelefon. For et mobilabonnement er det SIM-kortet/IMSI og mobilnummeret, der statisk identificerer slutbrugers adgang til tjenesten og registreres som kundedata – men derimod ikke terminalen/IMEI, som kunden kan udskifte.
- at formålet med den gældende § 13 er at forpligte teleudbydere til at give politiet direkte adgang til kundedata om bredbåndsabonnementer (navn, adresse, fast IP-adresse og mail-adresse) – svarende til kundedata i form af nummeroplysningsdata/118-data for et telefoniabonnement (som politiet også har direkte adgang til uden kendelse, jf. telelovens § 31).
- at IMEI-nummer ikke er kundedata, men data som ikke findes i teleselskabernes kundedatabaser. Loggede data i form af IMEI-nummer registreres og opbevares i teleselskabernes "politisystemer" – og registreringen i 1 år sker udelukkende som følge af logningsreglerne.
- at det fremgår tydeligt af lovforslagsbemærkningerne til den gældende § 13 i teleloven, at loggede data, herunder IMEI-oplysning ikke er omfattet af reglen om politiets direkte adgang, idet udlevering af loggede data kræver kendelse: "Det skal bemærkes, at oplysninger, som udbydere alene ligger inde med som følge af logningspligten, kun skal udleveres i medfør af en retskendelse efter reglerne i retsplejeloven".

TI bemærker supplerende, at baggrunden for den gældende regel i telelovens § 13 er "anbefaling 28" i Regeringens handlingsplan for terrorbekæmpelse, november 2005, som blev udmøntet antiterror-lovpakke II fremsat i foråret 2006, jf. lovforslag L219 til

ændring af teleloven fremsat 31. marts 2006. Baggrunden for anbefaling 28 om "pligt til at udlevere abonnementsoplysninger uden rettens kendelse" er beskrevet på følgende måde i lovforslagsbemærkningerne til det oprindelige lovforslag fra 2006 og den bagvedliggende rapport fra 'Den tværministerielle arbejdsgruppe om terrorbekæmpelse om terrorbekæmpelse', oktober 2005:

"Pligt til udlevering af abonnementsoplysninger uden rettens tilladelse

I forbindelse med efterforskning af alvorlig kriminalitet, herunder de i straffelovens kapitel 12 og 13 nævnte forbrydelser, vil der ofte være situationer, hvor politiet, herunder Politiets Efterretningstjeneste, vil have behov for oplysninger om en mistænks adgang til kommunikation udover de oplysninger, der fremgår af 118-databasen. Det vil f.eks. kunne være oplysninger om en persons adgang til internettet, andre mobiltelefonnumre m.v.

En umiddelbar adgang til ovenstående oplysninger vil sikre, at politiet straks i et efterforskningsforløb vil kunne blive bekendt med samtlige relevante oplysninger om en mistænks eventuelle kommunikationsmuligheder.

28. Arbejdsgruppen anbefaler, at der pålægges udbydere af telenet- og teletjenester at udlevere abonnementsoplysninger uden rettens godkendelse."

3. Politiet har aldrig før 2020 henvist til telelovens § 13 som hjemmel til udlevering af IMEI-oplysning. Det har således hidtil været forskelligt fra teleudbyder til teleudbyder om udlevering er sket efter editionskendelse eller efter interesseafvejning (såkaldt "frivillig udlevering"). Men i mere end 20 år har telelovens § 13 aldrig været anvendt som udleveringshjemmel i forhold til IMEI-oplysning. Først i februar 2020 er politiet begyndt at henvise til telelovens § 13 som udleveringshjemmel. Teleudbyderne har udtrykt bekymring vedrørende dette overfor Rigs politiet.

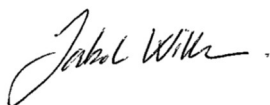
4. TI beder om, at der i reglerne om udlevering af teledata sondres tydeligt mellem udlevering af data, som findes i teleudbydernes kunde-systemer uanset logningsreglerne (disse data kan udleveres iht. telelovens § 13) hhv. udlevering af loggede data (disse data bør udleveres efter reglerne i retsplejeloven). Hvis regeringen fastholder, at regler om udlevering af IMEI-oplysning skal udstedes med hjemmel i teleloven, uanset at der er tale om loggede data, anmoder TI om, at dette sker via særskilt hjemmel – fx i form af en ny § 13a. Idet IMEI-oplysning er data der behandles i forbindelse med udbud af elektronisk kommunikation, falder området under Erhvervsministeriets ressort, og TI foreslår derfor i øvrigt, at Erhvervsstyrelsen inddrages i det lovforberedende arbejde.

5. Lovudkastet synes at lægge op til, at den nye regel kun skal omfatte udlevering af 'IMEI -> navn/nummer' men ikke 'navn/nummer -> IMEI'. Idet begge disse ydelser er

basereret på og muliggøres af teleudbydernes lovpligtige logning af hvilket IMEI-nummer, der anvendes til en kommunikation, bemærker TI, at det vil være ulogisk og forvirrende, hvis ikke begge disse bliver omfattet af den nye regel. TI bemærker endvidere, at 'IMEI -> navn/nummer' typisk omfatter flere kunder, idet en mobiltelefon kan udskiftes og overdrages til andre slutbrugere. Omvendt omfatter oplysning om 'navn/nummer -> IMEI' altid kun én slutbruger. 'IMEI -> navn/nummer' er således en mere indgribende ydelse end 'navn/nummer -> IMEI', hvilket understreger det ulogiske i kun at indføre en lempet udleveringshjæmmel for den mest indgribende ydelse.

I **Bilag A** findes TI's konkrete bemærkninger til lovudkastet, hvortil der henvises.

Med venlig hilsen

Jakob Willer, direktør, Teleindustrien

Bilag A. TI's konkrete bemærkninger til lovudkastet:

Simpel regel

Lovforslagets bemærkninger indeholder 2½ sides tekst, som kan medføre ny fortolkningstvivil. Hvis regeringen fastholder at gennemføre reglen om udlevering af IMEI-oplysning med den foreslåede ændring til telelovens § 13, anbefaler TI derfor, at alle bemærkninger til lovudkastet slettes, bortset fra 1. afsnit under "almindelige bemærkninger", og erstattes af følgende simple tilføjelse til lovforslagsbemærkningerne:

"Formålet med tilføjelsen til bestemmelsen er at forpligte udbydere af elektroniske kommunikationsnet og -tjenester til slutbrugere til – på politiet begæring – at udlevere registrerede oplysninger om, hvilke mobiltelefoner eller andre tilsvarende kommunikationsapparater, der har været anvendt til et mobilabonnement, og omvendt (IMEI-oplysning)".

Hvis de 2½ sides lovforslagsbemærkninger fastholdes har TI følgende bemærkninger:

"Basale oplysninger"

På side 1 og 2 i udkastet til lovbemærkninger omtales flere steder, at teleudbydere skal udlevere "*basale oplysninger*". Det er ganske uklart, hvad der menes med dette nye begreb. For at undgå ny begrebsforvirring, anmoder TI om, at begrebet ændres til enten "*kundedata*" (i modsætning til trafikdata) eller "*abonnementsoplysninger*", som nævnt i den bagvedliggende "*anbefaling 28*", som er citeret i det oprindelige lovforslag L219 fra 2006 som nævnt ovenfor.

Det bemærkes desuden, at IMEI-oplysning (enten 'abonnement til IMEI-nummer' eller 'IMEI-nummer til abonnenter') på ingen måde kan anses for at være en "*basal oplysning*", idet IMEI-nummeret ikke indgår i de registreringer af kundedata/abonnementsoplysninger, som teleudbydere selv har et forretningsmæssigt behov for at registrere. IMEI-nummer og sammenhængen mellem IMEI-nummer og abonnenter registreres kun som følge af logningskravet.

"Identifikation af slutbrugeren baseret på IMEI-nr."

På side 1 i udkastet til lovbemærkninger omtales "*identifikation af slutbrugeren baseret på IMEI-nr.*". TI bemærker hertil, at det ikke er muligt entydigt at identificere en slutbruger på baggrund af et IMEI-nummer. Søgning på, hvem der i en given periode har brugt et IMEI-nummer (en mobiltelefon) kan således omfatte flere slutbrugere, idet en mobiltelefon kan udskiftes og overdrages til andre slutbrugere.

"Betydning og rækkevidden af telelovens § 13"

På side 1 i udkastet til lovbemærkninger er anført: "*Henset til den centrale betydning indhentningen af oplysninger efter telelovens § 13 har antaget i praksis, aktualiserer denne tvivil et behov for mere klart at fastlægge bestemmelsens rækkevidde med henblik på at sikre teleudbydere og politiet entydige retlige rammer for det daglige samarbejde*".

TI bemærker hertil, at telelovens § 13 efter TI's opfattelse ikke hidtil har haft en central betydning. Den gældende bestemmelse har således været brugt til udlevering uden kendelse af kundeoplysning om kunden bag en fast IP-adresse eller en mail-adresse (eller omvendt). Faste IP-adresser anvendes kun af et fåtal af kunder, og bestemmelsen har derfor i den sammenhæng kun være anvendt sjældent.

Udlevering af andre oplysninger

På side 1 i udkastet til lovbemærkninger er anført: *"Oplysninger om hvem den givne slutbruger har kommunikeret med er ikke omfattet, da sådanne oplysninger, er omfattet af meddelelshemmeligheden. Adgang til sådanne oplysninger kræver, at politiet indhenter retskendelse efter retsplejelovens kapitel 71"*.

TI anmoder om, at teksten enten slettes eller at det tilføjes at "masteoplysninger" og "oplysning om dynamiske IP-adresser" heller ikke er omfattet.

'Navn til IP-nummer' og 'IP-nummer til navn'

På side 1 og side 2 i udkastet til lovbemærkninger er anført:

"Det fremgår af lovbemærkningerne til telelovens § 13, jf. Folketingstidende 2010-11, A, L 59 som fremsat, side 49, at der både er tale om, at navn til et bestemt nummer oplyses, og omvendt at nummer til et bestemt navn oplyses".

og

"Det fremgår af lovbemærkningerne, jf. Folketingstidende 2010-11, A, L 59 som fremsat, side 49, at § 13 medfører, at navn til et bestemt nummer oplyses, og omvendt at nummer til et bestemt navn oplyses."

TI bemærker, at de citerede tekster fra de oprindelige lovforslag efter deres sammenhæng i de oprindelige lovforslag vedrører "IP-nummer" (fast IP-adresse) og ikke bare "nummer". Teksten om, at bestemmelsen omfatter både '(IP-)nummer til navn' og 'navn til (IP-)nummer' er i øvrigt indsat efter forslag fra TI i høringen i 2006 over udkast til det oprindelige lovforslag. Med henblik på at undgå ny fortolkningstvivel anmoder TI om, at gengivelsen af de gældende lovforslagsbemærkninger enten udgår eller citeres i deres helhed. Hvis den delvise omtale af de eksisterende lovforslagsbemærkninger fastholdes i lovudkastet anmoder TI om, at det præciseres, at der menes "IP-nummer" (fast IP-adresse).

Typer af oplysninger omfattet af § 13

På side 1-2 i udkastet til lovbemærkninger er anført:

"Der fremgår yderligere [af lovbemærkningerne til den gældende § 13], at der som følge af den almindelige teknologiske udvikling vil kunne opstå nye typer af oplysninger, der kan betegnes som oplysninger om en slutbrugers adgang til kommunikationsnet og -tjenester, og som kan tjene til at identificere en bestemt slutbruger."

Det fremgår desuden, at oplysninger, som udbyderne alene ligger inde med som følge af logningspligten, kun skal udleveres i medfør af en retskendelse efter reglerne i retsplejeloven. ...

For så vidt angår spørgsmålet om udlevering på baggrund af IMEI-nr. er der i telelovens § 13 eller bemærkningerne hertil, jf. Folketingstidende 2010-11, A, L 59 som fremsat, side 49, ikke taget udtrykkelig stilling til, om politiet kan forlange oplysninger udleveret på baggrund af et IMEI-nr. Retstilstanden beror derfor på en fortolkning af bestemmelsen, der hermed foreslås præciseret"

TI bemærker hertil, at IMEI-oplysning har været en ydelse, som teleudbyderne har leveret til politiet i mere end 20 år – og længe inden udstedelsen af telelovens § 13 i 2006. Hvis IMEI-oplysning havde været omfattet af den gældende § 13, ville ydelsen naturligvis have været nævnt i lovforslagsbemærkninger til bestemmelsen.

TI bemærker endvidere, at oplysninger om hvilke abonnemeter, der har brugt et IMEI-nummer/terminal hhv. hvilke IMEI-numre/terminaler, der har været brugt af et mobilabonnement er loggede oplysninger, som teleudbyderne alene registrerer som følge af kravet herom i logningsbekendtgørelsen. IMEI-oplysning er derfor efter TI's opfattelse ikke omfattet af de gældende regler, og det er efter TI's opfattelse misvisende at skrive i lovudkastet, at retstilstanden beror på en fortolkning af bestemmelsen. Hvis lovgiver ønsker at forpligte teleudbyderne til at udlevere IMEI-oplysning uden kendelse, bør dette ske via en ny præcis regel om udlevering af sådanne logningspligtige oplysninger.

TI finder det generelt unødvendigt at gengive lovbemærkningerne til det oprindelige lovforslag. Hvis gengivelsen bibeholdes, opfordrer TI til, at følgende afsnit fra de oprindelige lovbemærkninger også gengives: *"Udbyderne forpligtes ikke til at registrere og gemme oplysninger, ud over hvad der allerede følger af den foreslåede § 31, stk. 2 og 3, om afgivelse af nummeroplysningsdata, men forpligtes alene til at udlevere oplysninger, som udbyderen i øvrigt måtte være i umiddelbar besiddelse af om en slutbrugers adgang til kommunikationsnet og -tjenester".* Som det fremgår af citatet, er IMEI-oplysning ikke omfattet af den gældende § 13, idet teleudbyderne kun registrerer IMEI-oplysning som følge af reglerne i logningsreglerne, og således netop ikke er i umiddelbar besiddelse af IMEI-oplysninger.

Masteoplysninger og lokaliseringsdata

På side 2 i udkastet til lovbemærkninger er anført: *"For så vidt angår udlevering af oplysninger knyttet til et IMEI-nummer – i lighed med basale oplysninger om en slutbrugers adgang til elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester, bemærkes det, at denne type oplysninger ikke nyder særlig beskyttelse efter retsplejelovens bestemmelser. Udlevering af oplysninger om f.eks. hvilke telefonnumre, der har været tilknyttet det pågældende IMEI-nr., uden ledsagende oplysninger om f.eks. indholdet af kommunikation eller lokaliseringsoplysninger kan således ikke antages kun at kunne ske efter reglerne i retsplejeloven om indgreb i meddelelshemmeligheden eller edition. Oplysninger med tilknytning til et IMEI-nr. eller om aktivitet på et telenet*

med tilknytning til et IMEI-nr., kan således ikke antages alene at kunne udleveres efter retskendelse, men må anses for omfattet af telelovens § 13”.

En tilsvarende tekst findes på side 3 i lovbemærkningerne.

TI bemærker hertil, at udlevering af masteoplysninger og lokaliseringsdata heller ikke nyder særlig beskyttelse efter reglerne i retsplejelovens kapitel 71 – og i lighed med IMEI-oplysning udleveres masteoplysninger og lokaliseringsdata i dag til politiet efter editionskendelse. Rækkevidden af lovudkastet er generelt upræcist, og det fremstår uklart om formålet med lovændringen også er, at andre typer af oplysninger end IMEI-oplysning, skal udleveres til politiet uden kendelse. TI opfordrer derfor igen til, at regler om udlevering af IMEI-oplysning udstedes med en klar og direkte lovhjemmel.

TI bemærker endvidere, at det synes uklart, hvad der menes med sætningen *”Oplysninger med tilknytning til et IMEI-nr. eller om aktivitet på et telenet med tilknytning til et IMEI-nr. ...”*. Samme ordlyd har været drøftet mellem telebranchen og Rigspolitiet på møderne i Rigspolitiets Brancheforum, og TI har også i den sammenhæng gjort opmærksom på, at telebranchen ikke forstår, hvad der menes. TI anmoder om, at teksten udgår eller omskrives.

TI finder det uhensigtsmæssigt, at der i bemærkningerne til lovudkastet anvendes begreber som *”kan således ikke antages”* og *”må anses for omfattet af telelovens § 13”*. Lovgivers rolle er at udstede regler, og ikke via bemærkninger til lovforslag at bidrage til en diskussion om, hvad der *”kan antages”*, og hvad der *”må anses”*.

TI er ikke enig i det afslutningsvist anførte i det citerede afsnit om, at IMEI-nr. *”må anses for omfattet af telelovens § 13”*. Hvis lovgiver ønsker at fastsætte regler om, at teleudbyderne uden kendelse skal udleverede loggede oplysninger om sammenhængen mellem IMEI-nummer og abonnementer (IMEI-oplysninger), opfordrer TI igen til, at der fastsættes en præcis regel herom.

Udlevering af logningspligtige data

På side 3 i udkastet til lovbemærkninger er anført: *”Med henblik på at adressere den tvivl om bestemmelsens rækkevidde, der er opstået i praksis, tilsigtes det med den foreslåede bestemmelse at præcisere, at det forhold, at en given oplysning om en slutbrugers adgang til elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester samtidig måtte være omfattet af den registrerings- og opbevaringspligt, som følger af logningsbekendtgørelsen, ikke medfører, at oplysningen er undtaget fra den udleveringspligt, der følger af §13”*.

TI bemærker, at det anførte er i direkte modstrid med lovbemærkningerne til den gældende § 13, hvor følgende fremgår: *”Det skal bemærkes, at oplysninger, som udbyderne alene ligger inde med som følge af logningspligten, kun skal udleveres i medfør af en retskendelse efter reglerne i retsplejeloven”*.

Frivillig udlevering af oplysninger om teknisk udstyr og købssted for SIM-kort

På side 3 i udkastet til lovbemærkninger er anført: *"Samtidig vil oplysninger, der ikke vedrører andres brug af nettet eller tjenesten eller indholdet heraf, jf. telelovens § 7 – f.eks. om teknisk udstyr, hvor et SIM-kort er købt mv. – fortsat kunne udleveres frivilligt af teleudbyderen i overensstemmelse med de generelle databeskyttelsesretlige regler"*.

TI er ikke enig i, at de nævnte oplysninger om teknisk udstyr og købssted for SIM-kort kan udleveres til politiet uden editionskendelse. TI finder det i øvrigt besynderligt, hvis lovbemærkningerne til telelovens § 13 forholder sig til fortolkningen af de generelle databeskyttelsesregler. For at undgå ny begrebsforvirring og fortolkningstvivil opfordrer TI til, at ovennævnte passus udgår af lovforslaget.

BILAG B: TI's brev til ENS 4. juni 2020 om IMEI-oplysning og Teleloven pgr 13

Til Energistyrelsen

Att.: Signe Schmidt og Tore Christensen

c.c.: Rigspolitiet

Sendt pr. mail til ens@ens.dk

4. juni 2020

IMEI-oplysning og Teleloven pgr 13

Teleindustrien (TI) takker for drøftelsen med Energistyrelsen den 28. maj 2020 og den efterfølgende mail, hvor Energistyrelsen bl.a. foreslår en præcisering i Teleloven om hjemmel til udlevering af loggede oplysninger om IMEI-nummer.

TI deltager gerne i det foreslåede møde mandag den 8. juni 2020, kl. 12. TI vil sørge for at indkalde repræsentanter for de fire mobilsekskaber.

Som oplæg til mødet ønsker TI med dette notat at skitsere Teleindustriens vurdering af hjemmelsgrundlaget for teleselskabernes udlevering til politiet af loggede oplysninger om IMEI-nummer (IMEI-oplysning) – herunder Teleindustriens vurdering af om den gældende regel i telelovens § 13 indeholder hjemmel til udlevering af IMEI-oplysning. Som det fremgår nedenfor, er TI ikke enig i Rigspolitiets notat den 14. maj 2020 fortolkning af telelovens 13.

Teleindustrien hilser Energistyrelsen forslag om lovhjemmel til udlevering af IMEI-oplysning velkommen. Som det fremgår nedenfor – og i TI's notat om teledata fremsendt til Justitsministeriet den 28. februar 2020 – finder TI dog, at lovhjemmel om teleselskabernes udlevering af IMEI-oplysning til politiet mest naturligt hører hjemme i Retsplejelovens kapitel 71, således at regler om logning af teledata og regler om udlevering af teledata til politiet fortsat reguleres samlet. TI finder det således ikke hensigtsmæssigt at lade teleloven regulere udlevering af loggede data til politiet. Idet IMEI-oplysning er loggede data anbefaler Teleindustrien endvidere, at fastsættelsen af regler om udlevering af IMEI-oplysning afventer EU-domstolens kommende afgørelse, jf. nærmere herom nedenfor.

Hvad er IMEI-oplysning

IMEI-oplysning er defineret i samarbejds- og ydelsesaftalerne mellem Rigspolitiet og teleudbyderne som "Oplysning af, hvilke telefonnumre, der har været anvendt i en terminal, eller oplysning om, hvilke terminaler, der har været anvendt ifm et bestemt telefonnummer".

TI har noteret det anførte i Energistyrelsens mail den 29. maj 2020 om, at Rigspolitiet overfor Energistyrelsen har anført, *"at IMEI-nummeret ... i høj grad er statisk, idet det er fast tilknyttet en bestemt telefon"*.

TI anerkender, at IMEI-oplysning er et vigtigt efterforskningsmæssigt værktøj for politiet. Men TI gør for god ordens skyld opmærksom på, at IMEI-nummeret *ikke* er en statisk registrering i forhold til mobilselskabernes abonnenter. IMEI-nummer er således en mobilterminals unikke "stelnummer" (International Equipment Identity) og er *ikke* fast knyttet til en slutbrugers abonnement, ligesom IMEI-nummer ikke indgår i de abonnementsoplysninger, som er fast registreret i teleselskabernes kunde-/ordresystemer.

IMEI-oplysning er derimod data, som findes i mobilselskabernes netværkselementer, hvor IMEI-nummer kan opsamles enten via teleselskabernes probesystemer (til brug for fejlretning) eller i CDR-data (call data records), hvorfra data kan opsamles og registreres i mobilselskabernes "politisystemer" med henblik på opfyldelse af logningsbekendtgørelsens krav om opsamling og registrering af IMEI-nummer i 1 år.

I forhold til reglerne om logning og udlevering af loggede data til politiet, kan "IMEI-oplysning" (mobilnummer->IMEI'er) bedst sammenlignes med "masteoplysning", om hvilke masterceller et mobilabonnement har været registreret på. Tilsvarende kan IMEI-oplysning om hvilke abonnenter/SIM, der har været anvendt i en bestemt terminal (IMEI->mobilnumre) bedst sammenlignes med oplysning om hvilke terminaler, der har været anvendt på en mastecelle (udvidet masteoplysning). Både masteoplysning og IMEI-oplysning er således ikke-statistiske oplysninger, der udelukkende registreres i 1 år for at opfylde logningskravet i logningsbekendtgørelsen, og både for masteoplysning og IMEI-oplysning gælder, at sammenhængen mellem telefonnummeret og de loggede data (både nummer>IMEI og IMEI>numre) kun kan udledes som følge af logningskravet.

TI's forslag til definition af nyt tvangsindgreb: IMEI-oplysning

TI henviser til Teleindustriens notat om teledata (<http://www.teleindu.dk/brancheholdninger/logning-og-teledata/>), som er sendt til Justitsministeriet og Rigspolitiet med kopi til Energistyrelsen den 28. februar 2020.

Følgende fremgår af notatets pkt. 4.4.:

"TI foreslår, at der fastsættes regler i RPL kap 71 om et nyt tvangsindgreb, 'IMEI-oplysning', som giver politiet adgang til oplysninger om, hvilke mobilterminaler der har været anvendt til et bestemt telefonnummer og omvendt.

Registreringen af data om IMEI-nummer i 1 år sker udelukkende for at opfylde kravet i logningsbekendtgørelsen, idet teleselskaberne selv kun har brug for at registrere data om IMEI-nummer i en ganske kort periode til brug for fejlretning.

Ved en IMEI-oplysning oplyser teleselskabet til politiet, hvilke mobilterminaler, der har været anvendt til et bestemt telefonnummer (fokusnummeret) – og desuden om de identificerede mobiltelefoner omvendt har været anvendt sammen med andre telefonnumre og sim-kort end fokusnummeret. Oplysninger om, hvem der har været kommunikeret med, er ikke omfattet af IMEI-oplysning og kræver særskilt kendelse om teleoplysning, jf. RPL § 780, stk. 1, nr. 3.

Teleselskabernes udlevering af oplysninger til politiet om IMEI-numre og IMSI-numre er hidtil sket efter reglerne om edition. Der er således ikke fastsat regler i retsplejelovens kap 71, der definerer et tvangsindgreb ift. udlevering af oplysninger om IMEI-nummer mv. til politiet – på trods af, at der i medfør af retsplejelovens kapitel 71 (§ 786, stk. 4) er fastsat regler om logning af IMEI-nummer.

...

Det er TI's opfattelse, at der altid som minimum skal foreligge en editionskendelse, når der udleveres teledata til politiet, da det som nævnt i pkt. 4 i dette notat, er TI's opfattelse, at der bør defineres tvangsindgreb for enhver form for udlevering af trafik- og lokaliseringsdata til politiet.

Set i lyset af EU-domstolens afgørelse i EU-dom om logning fra 2016 (C-203-15, Tele2-Watson) finder TI det desuden uafklaret, om udlevering af loggede data om IMEI-nummer fortsat kan ske efter reglerne om edition uden samtidig stillingtagen til graden af den kriminalitet, der efterforskes. Det fremgår således af EU-dommen fra 2016, at artikel 15, stk. 1 i e-datadirektivet (2002/58/EF) er til hinder for national lovgivning, der giver politiet adgang til lagrede data "uden i forbindelse med bekæmpelse af kriminalitet at begrænse denne adgang til målet om bekæmpelse af grov kriminalitet ...".

På den baggrund, foreslår TI konkret, at nyt tvangsindgreb – som fx kan benævnes 'IMEI-oplysning' eller 'terminal-oplysning' – defineres på følgende måde med direkte

lovhjemmel i RPL kapitel 71 – f.eks. i tilknytning til reglerne i § 780 om indgreb i meddelelshemmeligheden:

[NY § i RPL kap 71]:

Politiet kan fra udbydere af elektroniske kommunikationsnet og -tjenester indhente oplysninger om, hvilke mobiltelefoner eller andre tilsvarende kommunikationsapparater, der har været anvendt til et mobilabonnement, og omvendt (IMEI-oplysning), hvis indgrebet må antages at være af væsentlig betydning for efterforskningen. ”

Telelovens § 13

Teleindustrien har gennemgået telelovens § 13 og lovforslagsbemærkningerne hertil (se bilag nedenfor), og det er TI's vurdering, at IMEI-oplysning ikke er omfattet af bestemmelsen.

Teleindustriens vurdering er baseret på, at det fremgår af lovforslagsbemærkningerne til TL § 13, at bestemmelsen kun vedrører statiske identifikationsoplysninger, om adresser eller numre, som teleudbyderen har tildelt slutbrugeren som led i en konkret tjeneste, og som ikke findes i 118-databasen.

Teleindustrien forstår herefter TL § 13 sådan, at bestemmelsen vedrører udlevering til politiet – uden kendelse – af oplysning om numre mv., som teleudbyderen tildeler kunden som led i et abonnementsforhold. Mobilselskaberne tildeler imidlertid ikke mobilkunderne et IMEI-nummer som et led i mobilselskabernes udbud af mobiltjenester. IMEI-nummeret er således blot terminalens stelnummer, som hidrører fra terminalproducenten.

IMEI-nummeret er desuden ikke statisk, idet slutbrugeren kan udskifte terminalen ved at sætte SIM-kortet over i en anden mobiltelefon. For et mobilabonnement er det SIM-kortet/IMSI og mobilnummeret, der identificerer slutbrugers adgang til mobiltjenesten – men derimod ikke terminalen/IMEI, som kunden kan udskifte.

I lovforslaget nævnes faste IP-adresser og e-mail-adresser som eneste aktuelle eksempler på identifikationsoplysninger omfattet af TL § 13, og Teleindustrien forstår derfor, at bestemmelsens sigte er at forpligte teleudbyderne til at give politiet adgang til statisk tildelte identitetsoplysninger for bredbåndsabonnementer – nemlig faste IP-adresser, e-mail-adresser og evt. kredsløbsnumre – som svarer til nummeroplysningsdata/118-data for et telefoniabonnement (som politiet også har adgang til uden kendelse, jf. telelovens § 31).

Både de nævnte statiske identifikationsoplysninger for bredbåndsabonnementer (IP-adresser, e-mail-adresser og evt. kredsløbsnumre) og for telefoniabonnementer/mobilabonnementer (telefonnummer og SIM-kort-nummer) er data, der indgår i de abonnementsoplysninger, som er fast registreret i

teleselskabernes kundedatabaser, og der er tale om registreringer som finder sted uanset logningsreglerne. Som beskrevet ovenfor er IMEI-nummer derimod data, som ikke er registreret i teleselskabernes kundedatabaser, ligesom IMEI-nummer udelukkende opbevares i 1 år som følge af logningsreglerne.

Endvidere fremgår det af lovforslagsbemærkningerne til TL § 13: "Det skal bemærkes, at oplysninger, som udbyderne alene ligger inde med som følge af logningspligten, kun skal udleveres i medfør af en retskendelse efter reglerne i retsplejeloven". IMEI-nummeret er som nævnt overfor netop eksempel på sådanne data, som registreres iht. logningsreglerne, og sammenhængen mellem telefonnummeret og de loggede data (både nummer->IMEI og IMEI->numre) kræver således kendelse efter reglerne i retsplejeloven.

På den baggrund er det samlet set Teleindustriens vurdering, at IMEI-oplysning ikke er omfattet af Telelovens § 13.

Med venlig hilsen

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Jakob Willer'.

Jakob Willer, direktør, Teleindustrien

§ 13. Udbydere af elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester til slutbrugere skal på begæring af politiet udlevere oplysninger, der identificerer en slutbrugers adgang til elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester.

Lovforslagsbemærkningerne til Telelovens § 13 (tidligere § 15c)
(TI's fremhævelser):

Den foreslåede bestemmelse vil give politiet adgang uden retskendelse til oplysninger om en slutbrugers adgang til kommunikationsnet og -tjenester, der ikke er indeholdt i 118-databasen, jf. § 34, stk. 2, 1. pkt., i lov om konkurrence- og forbrugerforhold på telemarkedet, og som udbyderen er i besiddelse af. Den udbyder, der har slutbrugerforholdet, vil således være forpligtet til at udlevere oplysninger om en slutbrugers adgang til kommunikationsnet og -tjenester til politiet, herunder oplysninger om slutbrugerens adgang til internettet (IP-adresser og e-mail-adresser), uden at betingelserne for edition skal være opfyldt.

Der er således **alene** tale om oplysninger om adresser eller numre, som udbyderen af elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester har **tildelt** slutbrugeren **som led i en konkret tjeneste**, og som således kan benyttes til at identificere den pågældende slutbruger.

Heraf følger, at der ikke er tale om oplysninger om betalingsmidler el. lign.

Det skal bemærkes, at der både er tale om navn til nummer og nummer til navn oplysninger. Det skal endvidere bemærkes, at bestemmelsen alene omfatter **statiske** oplysninger, idet registrering af dynamiske IP-adresser mv. vil ske i medfør af logningsforpligtelsen i retsplejeloven. Udlevering af dynamiske IP-adresser mv. skal ske i medfør af retsplejeloven.

Det skal yderligere bemærkes, at de oplistede eksempler er eksempler på de typer af oplysninger, der i dag kan identificere en slutbrugers adgang til kommunikationsnet og -tjenester for alle elektroniske kommunikationsformer, herunder en slutbrugers adgang til internettet. Der vil som følge af den almindelige teknologiske udvikling kunne opstå nye typer af oplysninger, der kan betegnes som oplysninger om en slutbrugers adgang til kommunikationsnet og -tjenester, og som kan tjene til at identificere en bestemt slutbruger.

Formålet hermed er - i lyset af den teknologiske udvikling inden for tele- og internetkommunikation - at sikre, at politiet på den mest effektive måde kan få adgang til oplysninger om en slutbrugers adgang til kommunikationsnet og -tjenester for alle elektroniske kommunikationsformer.

Udbyderne forpligtes ikke til at registrere og gemme oplysninger ud over hvad der allerede følger af § 34, stk. 2, om afgivelse af nummeroplysningsdata, men forpligtes **alene** til at udlevere oplysninger, som udbyderen i øvrigt måtte være **i umiddelbar besiddelse af** om en slutbrugers adgang til kommunikationsnet og -tjenester.

Det skal bemærkes, at oplysninger, som udbyderne alene ligger inde med som følge af logningspligten, kun skal udleveres i medfør af en retskendelse efter reglerne i retsplejeloven.

Det forudsættes, at udbyderen, der har slutbrugerforholdet, udleverer de pågældende oplysninger hurtigst muligt og uden ugrundet ophold. Det bemærkes, at en begæring om udlevering af oplysninger efter bestemmelsen i praksis vil være skriftlig.

Udbydernes omkostninger i forbindelse med udlevering af oplysninger vil blive afholdt af politiet i overensstemmelse med sædvanlig praksis.